

Moorte Eha

haud puude all.

„Kristuse ja koguduse eest“

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1
 Laekahoidja: B. Espenberg — Tallinna, Imanta tn. 5
 Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284
 „Noorte Elu“ — toimet. aadr: Tallinna, Villardi tn. 7—1
 „ „ — talituse „ „ Villardi tn. 7—1
 „ „ — kirjad „ „ Postkast nr. 284.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil postiga . 1,30 krooni, postita . 1,20 krooni
 heal „ „ . 2,00 „ „ . 1,90 „
 Välismaale lihtpaberil 1,80 „ heal paberil 2,50 „

Äratusnädalad algavad.

Sügise tulekuga tahame Jumala abiga algada jälle äratusnädalate pidamist. Nad ei saa korraldatud aga mitte seepärast, et see meile viisiks saanud, kuna oleme praktiseerinud neid mitu aastat järgimööda. Ei! Meid kutsuvad patuõõs, hukuvad hinged! Meie abi ootavad meie kodumaa noored, kes siplevad patuvõrkudes ja hukuvad lootusetuses, sageli enesetappes püüdes lahendada elu traagikat. Nüüd enam kui ialgi enne vajab me rahvas evangeeliumi sõnumit, vajab ärkamist. Häda meile, kui võime istuda käed rüppes ehk leiame vajalikumaks vaid oma traditsioonilisi koosolekuid edasi masindada, ilma midagi suuremat ettevõtmata!

Põllud on juba valged lõikusele — vili on pudenes! Võidurikka lahingu eeldused on aga järgmised: tõsine ettevalmistus palves, südame puhastus ja võimalikult laialdasem korraldus.

Issand on pannud Tallinnas mõnede vendade südamele kokku tulla palves keskpäeval, et paluda ärkamist meie rahvale ja suuremaid vaimuõnnistusi usklikkele. Issand on seal, kus kaks ehk kolm Tema nimel paluvad. Need on õnnistatud kokkutulemised. Suured jõed saavad alguse sageli väiksest lätest. Väikesed palveringid võivad esile kutsuda valdavaid ärkamisi ja muid suuri asju jumalariigi töös. Et igalpool sünniks südameis sama igatsus!

See ei ole peasi, et Jumal meid C. E.-lasi esimeses järjekorras tarvitaks ja õnnistaks, vaid üldse oma rahvast ja meie kodumaad. Kuid meie omalt poolt tahame usalt oma koha peal seista ja teha, mis meie kohus. Ärkamine võib sündida ka teiste ringkondade kaudu, peasi, et ta tuleks! Me pole Jumala juures eesõigustatud seisukorras.

Ka meie noorsootöö vajab ärkamist ja sisemist uuendust. Kõik töötajad ja juhtivamad tegelased noorsootöös tunneme sügavalt, et meil on palju puudusi ja asju, mis peavad Issanda palge ees kõrvaldatud saama. Jumala Vaim vajab suuremat vabadust meie elus, suuremat ruumi ja meelevolda. Issand Jeesus ei istu vast mitte kuninglikul troonil meie südames, vaid talle on antud jalgealne järg.

Ei sünni muudatust, siis tardub me liikumine või vajub maailma poole.

Altarile kõik!

Altarile ka meie aeg, anded ja raha! Rohkem aega Jumalale, aega, et jumalarahva ja patuste häda jutustada heale Jumalale. Aega hingede kogumiseks ja rääkimiseks nendega. Ka ei taha meie oma andidega hiilata, vaid nad altarile pannes tarvitada hingede päästmise tööks. Ja samuti vajab sarnane asi ainelisi ohvreid.

Tegevuses olgu siis kõik laulu- ja mängukoorid, et ka musikaalne osa oleks võimalikult jõuline. Koosolekud peavad kuulutuste läbi ja muul viisil hästi laialdaselt tutvustatud olema rahvahulkadele. Ärge paluge mitte: „Jumal, saada sa inimesi kokku tulema!“ vaid „Jumal, tee mind elavaks inimesi kokku kutsuma!“ Me ei pea tegema Jumalat endi jooksupoisiks ega laskma oma laiskuse arvel teda teenida. Ole sa Jumala jalg, käsi, silm.

Aidake igaüks murtuid, sõnast tabatuid südameid talutada risti juure. See auuline töö saab meist sageli jäetud hooletusse ja seega võime olla süüdlased mõnegi hukkamises, kes kord seisnud ligi jumalariigile.

Nii siis — kõik kaasa sõtta!

Ootame abi Jumalalt, mitte inimestelt!

Välismaa võõrastena saavad teenima, kui Jumal lubab, v. Y. Mikkonen — Soomest ja A. Sunnus — Leedust. Tarvitagu Issand neid!

Laululehtedeks paaril õhtul võib tarvitada Noorte Elu, kuhu on paigutatud äratussisulised koosoleku-laulud. Seda ette teatada ja müütada reast ritta. Järgmiseil õhtuil laulu-lehed. Võib tellida liidult — hind 100 tk. 75 senti.

Ärge unustage ka korjandust: ühel õhtul liidule, teisel reisisekretäri kassale ja kolmandal kasvandikule. Järgmised õhtud kohapealse töö heaks ja kulude katteks.

Eestkätt peetakse äratusnädalad järgmistes linnades: Tallinnas 27. okt. — 3. novembrini; 10.—17. nov. Narvas; Tartus ja Paides 18.—24. nov. ja peale selle Haapsalus.

Ut firjandust.

Getseade! Tänavu jõuluks anname jälle välja **jõulualbumi**, millel mitmekesine siju kodu- kui välismaa kaastööliste poolt ning ilus jõulufotone 6-wärviline kaanepilt. Hind 35 senti. Et mööbumud aastal mõned tellijad rahuldumata jäid seepärast, et albume pärast enam ei jaitunud, siis palume nüüd aegfasti teatada talitusesse, kui palju keegi müügis soovib. Tellige aga võimalikult rohkem, et lewitada jõuluevangeeliumi laiemaisse hulkaadesse.

Laste jõulujutu kavatseb välja lasta C. E. Liit jõulufs. Rutt on liigutavalt huvitav ja kaasaaharav, G. Modersohni kirjutatud J. Savovi tõlkes. Hind arvatavasti 10 või 15 senti.

Piiblitlugemise teemiraamatu järele on olnud suur puudus. Noortel on puudunud senini järjetundlaks piibliturimise teemiraamat, seepärast ja paljude piibliturimine väga forrattu ja juhulifku laadi. Selle puuduse kõrvaldamiseks tahab liit välja anda noorte piiblitlugemise teemiraamatut tuleva aasta peale, mis ühtlustaks meie piiblitlugemist ja aitaks ka

piiblitundide pidamises kaasa. Iga ühing teatagu nüüd õige peaa, kui palju neid sooviks. On liig vähe soovijaid, oleme junnitud jätma trükkimata. See tuleks maksma fogu aasta peale 10—15 senti ühes kalendriga.

Tänavune allianss vendade kursus
 peetakse, kui Jumal lubab, 5.—9. novembrini Tallinnas Siinise Kristi ruumides. Dobata on ka välismaa võõraid, Prjd Mikkonen Soomest ja prof. Marzinkowski Tsehho-Slowakkiaft, seepärast on loota palju õpetlikku. Argu jäägu keegi tulemata. Ülespidamise ja korteri eest ise muretseba. Kellel aga tuttavate pool ei peaks olema võimalust õõbida, neid palume sellest ette teatada w. K. Marley, Tatari 48 a Tallinna, et teaks korralbada. Kursus algab 5. nov. kl. 10 hommikul.

Niina Sacharias
 Inglisekeele tunnind.
 Lai t. 7—3, Tallinna.

Teen iga-
 suguifeid **kellasepatõid.**
 Tellimiseb palun ära anda: Tallinnas, Villardi tänav
 nr. 3—10 (hoovis).
 Terwitades w. G. Henny.

Ema ootab.

„Tuleb sina täna õhtul wara koju?“ küsis keegi ema pojalt, kes temale lühidalt kostis: „Mina ei tea!“

„Dns sul täna õhtu midagi iseäralikku ees?“ küsis jälle ema.

„Mina lähen restoraani“, vastas poeg.

Ja restoraani, nüüd teadis ema, et poeg tuleb jälle hilja koju, sest ta oli juba tihti nõnda teinud ja unustab seal juures oma kodu, oma ema ja oma Jumala.

Ema süda tahtis walust lõhkeda, aga ta palus truustisti usus edasi. Ema palus teda täna mitte kauaks jääda. Poeg töötas ema soowi täita; ja ta oli seda juba tihti töötanud, aga waewalt oli ta kodunt väljas, siis oli ta kõik unustanud. Seepärast hüüdis ema temale aknaft järele: „Mina palun sind, tule täna õhtu wara koju, mina ei ole üsna terve ja tunnen ennast wäga ükfinda, mina ootan sind siin, kuni sina tagasi tuled.“

„Mina tulen warsti tagasi“, ütles poeg, „aga kui sina üsna terve ei ole, siis teeksid sa paremini, kui sa kohe woodi lähed.“

„Ei, mina ootan siin!“

„Hea küll, mina tulen warsti tagasi!“ Tal oli kahju, et ema haiglane oli, aga et koju ema juure jääda, seda ei tulnud tal meelegi.

Waewalt oli ta mõned sammud kodunt eemal, kui keegi tema sõber talle wastu tuli ja kutsus teda endaga teatrisse, kuhu ta esiti küll ei tahtnud minna, aga wiimaks ometi järel andis ja läks.

Esimesil filmapildudel ei näinud noormees muud, kui mõtles ema sõnadele: „Mina ootan sind“. Aga kui etendus algas, olid tema filmad ja kõrwad ainult sellele pöördud ja unustas kõik muud. Hiljem ei olnud ta sõpradel teda raske enestega kaasa wiia, ja nad jäid rahulikult kuni kella kaheni ühte kofku.

Kui see noormees koju ligidale jõudis, nägi ta ikka veel lampi aknal. Kohe tulid temale ema sõnad meele: „Mina ootan sind siin!“ Kas see peaks võimalik olema, et tema ikka seal istub ja poega ootab! Poeg astus sisse. Ja ema ootas ikka veel poega, noormees ei julgenud ennast emale näidata ja seepärast

läks ta otsekohe oma tuppa. Tema südametunnistus ei lasknud teda aga mitte uinuda, ja ta hakkas kuulama.

Ta kuulas kaua, aga ei kuulnud midagi. Nüüd läks ta ema tuppa. Teda ei olnud aga seal. Üsna taja astus ta söömatuppa, kus ema teda pidi ootama. Lamp põles, ja ema istus ikka veel seal. „Ema!“ hüüdis ta taja. „Ema!“ kordas ta waljemini. Kohkudes astub ta ligemale, ta ei taha uskuda tõsidsust, mida ta näeb. Sest tema ema ei wiibinud enam siin maa peal. — Leidis waid ühe wäikese paberitüki furnu sõrmede wahelt ja luges: „Minu poeg, taewas ootab ma sind.“

Järgmised päewad olid tal täis waewa ja piina.

Tema sõbrad ei tulnud tema ligi, mis oli temale ka üsna meele järele. Aga warsti tundis ta ennast wäga ükfinda ja läks jälle wana seltskonda tagasi, kus ta wõeti wastu ka kõige suurema lahkusiega. Aga ikka ja ikka jälle juhtus see paberi tükk, mida ema käte wahelt leidis, tema filmade ette, ja tal tuli ette, nagu sofiistats see talle kõrwa: „Minu poeg, taewas ootab ma sind!“

Ühel õhtul, kui kõik olid jälle wäga heas tujus koos, tõusis korraga see noormees üles ja ütles:

„Sõbrad, mina lähen koju!“

„Kuju! mis sul meele tuleb, kell on ju alles pool üksteist?“

„Sest pole ühtegi, mina lähen koju, minu ema ootab mind!“

„Sinu ema? Ta on ju surnud!“

„Ja, aga ta ootab taewas mind, ja elu, mis ma praegu elan, ei wii mind iialgi taewasse.“

Ta ei waadanud sõprade waenule ja teotustele, waid kõrgem wägi tõmbas teda ära. Ja ükski tema sõpradest ei tunnud seda kallist siset, mida ema palwed waitseil õhtuil tema ümber olid tõmmanud, ja teda nüüd ühte uude ellu tõmbas. Sellest õhtust alates, oli tema elul uus eesmärk. Ta leidis ka palju raskusi sellel teel, aga iialgi ei kustunud ta ema sõnad tema meelest: „Taewas ootab mina sind!“

„Ar. Berck. leht“.

„Mina jään selle juure, mis ma olen koolis õppinud.“

E. Moderjohni järele Joh. 8.

Wäga hea, mu sõber, tee seda! Mina ei paku fiin ka sugugi sulle mingit uut õpetust. Sa võid rahuga selle juure jääda, mis koolis oled õppinud. Aga mis oled sa siis koolis õppinud?

Eks ole tõsi, ja oled koolis kolm usuõpetust õppinud, milledes on kõik kokku mõtetud, mis piibel meile Jumalast ja jumalikest asjust kõneleb? Jäägem siis kõrd usutunnistuse juure peatuma!

Efimeses õpetuses öeldakse, nagu sa tead: „Mina usun Jumala Isa, Kõigewägewama taewa ja maa Looja sisse.“ Kui sa tõesti seda usud, mis sa koolis oled õppinud, siis rõõmustuksin ma südamest selle üle. Aga ma kardan, et sa fiin ehk kohe tagasi pörkad. Kuidas julged sa Jumalat „Isaks“ nimetada? Kes annab sulle seks õiguse?

Tõsi küll, et Jumal on Isa. Kas Ta aga ka sinu Isa on. Kui Jumal inimesele on isaks saanud, siis peab midagi imet olema sündinud. Loomuliku sündimise poolest ei ole meie jumalalapsed. Waata, kuidas Gewef. 2 peatükis seisab kirjutatud: „waimu wiisi järele, kes nüüd oma tööd teeb sõnakuulmata lastes“. Kuidas nimetatakse fiin inimesi? „Sõnakuulmata lasteks.“ Ja järgmises 3. salmis loeme edasi: „Ja olime sündimise poolest wihalapsed, nõnda kui teisedki.“ Nii ütleb siis apostel, et meie oleme loomu poolest wihalapsed. See langeb kokku Peega, mis Joh. 3: 36 kirjutatud seisab: „Kes usub Pojasse, sel on igawene elu; aga kes ei usu Poja sõna, see ei pea elu nägema, waid Jumala wiha jääb tema peale.“ Piibel annab meile ka juhatusi, kuidas võib jumalalapsiks saada. Joh. 1: 12 seisab: „Aga nii mitu, kui Teda — Jeesust — wastu võtsid, neile andis Tema meelevalla jumalalapsiks saada, kes Tema nimesse usuwad.“ Nii siis saame me jumalalasteks, kui Jeesuse wastu võtame, ja kuhu? Oma südamesse. See on lihtne piibli õpetus. Kui keegi Jeesuse on südamesse wastu võtnud ja selle läbi jumalalapsiks on saanud, võib ta tõega öelda: „Mina usun Jumalasse, Isasse.“ Enne seda ei ole kellelgi õigust Teda nõnda nimetada. Kui sa selle juure tahad jääda, mis sa koolis oled õppinud, siis pead sa esmalt Jumalat kui oma Isa tundma õppima. Ja seda võid sa ainult siis, kui sa Jeesuse võtad wastu, ehk lihtsamini öeldes: Jeesusesse usud.

See wiib meid teise õpetuse juurde: „Mina usun Jeesuse Kristuse, Jumala ainusündinud Pojasse, meie Isandasse“ j. n. e. Nüüd ei tea ma, missugust katekismi ja oled koolis tarwitanud, kas Lutheri või mõne teise oma. Wististi oled sa Lutheri katekismi tarwitanud. Etis mäletad sa wiist weel, et teise õpetuse seletuses öeldakse: „Kes mind kadunud ja hukkamõistetud inimest on päästnud ja lunastanud.“ Eks ole tõsi? Noh wäga hea, jää selle juure! Millest räägib seal Luther? Õnnistuse kindlusest! Ta ütleb: „Kes mind . . . on päästnud ja lunastanud.“ Ta ei ütle: „Kes mind päästab ja lunastab,“ nagu sa ikka oled mõelnud ja öelnud. Kui sa seda kuulsid, et keegi ütles, et ta oma õn-

nistusele olemat kindel, ütlesid sa ehk kohe: „Seda ei või ükski inimene teada! Kes seda ütleb, see on usumäratseja ja erguhaige.“ Aga waata, seda ei ole sa koolis õppinud. Koolis oled sa õppinud: „Ta on mind päästnud ja lunastanud.“ Aga sa ei ole jäänud selle juure, mis oled koolis õppinud. Sa oled oma waadete järele neid asju kujutelnud. Sa oled õppinud järele rääkima, mis teised on sulle ette kõnelnud. Sa pead tagasi pöörama selle juurde, mis koolis oled õppinud! Kui sa õige ewangeeltumikristlane tahad olla, siis pead sa Jumalat paluma, et Ta sind niikaugemale aitaks, et sa ka võid öelda: „Kes mind kadunud ja hukkamõistetud inimest on päästnud ja lunastanud.“

Ja kuidas saab niikaugemale? Seks on ainult üks tee olemas: ja pead pöörama ümber! Kui sa selle juure tahad jääda, mis sa koolis oled õppinud, pead sa ümber pöörama!

Asi saab weel selgemaks, kui me kolmandat õpetust pisut vaatleme. See on sul ikka olnud raske mõista, eks ole tõsi? „Mina usun Püha Waimu sisse, üht püha ristikogudust, pühade ofasaamist, patude andeksandmist, liha ülestõusmist ja igawest elu.“ Mispäraft oli see usutunnistuse artikkel nii raske õppida? Et sa sellest õieti aru ei saanud. Ja miks ei võinud sa aru saada? Et sa ümberpöörmata olid. Ümberpöörmata inimesed ei või kolmandat õpetust ära mõista. Ümberpöörriud saawad aga sellest hästi aru. „Mina usun Püha Waimu sisse.“ Sellega ei teadnud sa midagi peale hakata. Sa oled küll nelipühil kaasa laulnud: „Oh Püha Waim, meil tule sa nüüd südamesse elama,“ — mis aga Püha Waim päriselt on ja mis ta tahab, ei ole olnud sul tialgi täitsa selge. Mis tahab Püha Waim? Ta töötab südamete juures ja püüab hingi mõjutada, et nad ümber pööraksid. Sa ei ole küll sellest midagi teadnud, aga ta on ka sinu hinge kallal töötanud. Kui sa ennaft kusagil jumalajõna kuulutus-tunnis tabatud tundsid olemat — oli see Püha Waimu töö. Ta oli jumalajõna noole su südamesse lasknud.

Kui sa tulid heale otjusele: Minuga peab lugu teiseks saama; — kui sa häid töotusi tegid — waata, see oli ka Püha Waim, kes sinule oli mõjunud. Sellest saadakse aga siis wast aru, kui jellele hinge-kostjale järele antakse. „Loomulik inimene ei saa kätte, mis Jumala Waimu asjad on; seft see on temale jõledus, ja tema ei või neid tunda“. (1. Kor. 2: 14.) Nii ütleb piibel. Ja tal on õigus.

Annad sa aga Pühale Waimule maad ja teed Jeesusele oma südameukse lahti, et Ta sisse võib tulla, — siis oled sa rõõmus selle üle, et Püha Waim sinu eest on hoolitsenud, siis oled teda tundma õppinud ja võid tõega öelda: „Mina usun Püha Waimu sisse.“

Teine sõna oli samuti sulle tume: „Üht püha ristikogudust.“ Sa oled ilmas ümber waadanud ja tähele pannud, et enam kui üks kristlik kirik (kogudus) on olemas. On ewangeeliumiufu ja kato-liku kirikud, ka weel kreeka-katoilku kirik.

Peale nende on veel ewangeeliumi usu kirikud, luteri ja reformeeritud kogudused, ja siis veel baptistid, metodistid ja muud vähemad.

Kellel on nende seas õigus?

Sellest asjast on siis kerge aru saada, kui inimene on ümber pöörnud. Aga enne seda on võimatu sellest aru saada. Rõik need, kes on pöörnud ümber ja waba tahtmisega ennast Jeesusele ära annud, moodustavad ühe püha ristikoguduse. Wälispidi võivad nad mitmesuguseisega kogudustesse kuuluda. See on siin kõrwaline asi, kus keegi on. See on aga peaasi, et ta on Jeesuse pärast. Eks ole tõsi, kui katoliku kirik ennast „ainuõndsaks-tegewaks kirikuks“ nimetab, siis naeratame meie selle üle? Meie teame, et see tõsi ei ole. Aga kas tohikime ewangeeliumi usu kirikule selle nime tuse anda? See oleks just samasugune eksitus. Ei

siiski on ta olemas. Igas koguduses ja osaduses on tal liikmeid, kes kolmanda õpetuse põhjal tunnistavad: „Mina usun üht püha ristikogudust.“

Seepärast, kui sa selle juure tahad jääda, mis oled õppinud, siis pead sa tingimata selle ühe püha ristikoguduse, tõsiste usklikkude liikmeks saama — ja see sünnib jälle ainult ümberpöörmise läbi! Aga meie läheme edasi. Sa oled koolis õppinud: „Mina usun pühade osasaamist.“ Mis see on? Jah, ka seda ei ole sa iialgi mõistnud. Sa oled ehk sealjuures katoliku kiriku pühakuile mõelnud, aga mis lähewad need meile korda!

Waata järele, piiblis on „pühad“ ja „usklikud“, ühed ja need samad.

Loe kord 1. Kor. 1:2. Seal kirjutab apostel Paulus oma kirja „kutsutud pühadele“, samuti ka teises kirjas korintlastele. Veel selgemini leiad sa

Sügisotiiv.

P. S.

ole olemas ainuõndsaks-tegewat kirikut, waid ainuõndsaks-tegewat õnnistegija on olemas. „Aheski muus ei ole õnnistusi; sest ühtegi muud nime ei ole taewa all inimesile antud, kelle läbi meie peame õndsaks saama“ (Ap. teg. 4:12). See ei tee meid õndsaks, et mõne koguduse wõi kiriku pärast oleme, waid Jeesuse pärast.

Ja seepärast tunneme usklikud kristlased endid ühendatud olevat kõigi nendega, kes ka sellesama Jeesuse pärast on, kui nad ka on wälispidi mitmete koguduste ehk osaduste liikmed. Sellest tulebki, et meie teiste koguduste liikmetega, kes on pöörnud ümber, palju südamlikumalt oleme ühendatud, kui oma uskkonnas käiwate inimestega, kes on alles pöörmatud.

See ei õnnestu maa peal iialgi, moodustada „üht püha“) ristikogudust“ nähtawal kujul, aga

*) Siin tuleb ijaaranis rõhutada sõna „püha“. Usklikku kogudust on igal ajal võimalik moodustada. Tõstija.

seda Ewef. 1:1: „Paulus, Jeesuse Kristuse apostel Jumala tahtmise läbi, pühadele, kes Ewefuse linnas on ja usklikule Kristuses Jeesuses.“ „Pühad“ on selle järele siis ka usklikud. Tead sa, kuidas tänapäew „püha“ nimetatakse? Neid nimetatakse usumäratsejateks, erguhaigeiks, usuhullustajateks j.n.e. Eks ole tõsi, sa oled ka seda teinud? Oh, siis ei ole sa selle juure jäänud, mis sa koolis oled õppinud! Koolis oled sa õppinud, et ümberpöörnud inimest „pühadeks“ nimetatakse.

Neil „pühadel“ on isekeskis osasaamine; esmalt on kõigil tõsiseil usklikel Jeesuse Kristusega osasaamine, kes on nende Pea ja Issand. Ja et neil kõikidel on Temaga osasaamine, on neil ka teineteisega osasaamine. Sa oled ehk seda tihti imeks pannud, et nad ühtekokku hoiawad nagu takjad. Tõepoolest nad teawad seda: meie hoiame kokku, meie oleme üks rahwas. Ja mida enam neid sõimatakse ja teotatakse, seda kindlamini hoiawad nad üksteise poole.

Uga nüüd läheme järgmise punkti juure: „Mina usun pattude andeksandmist.“ Kui keegi ütles: „Mul on pattude andeksandmine“ — siis ütlesid ja: „Tema on kõrgemeelne! Kes võib seda teada?“ Nõnda ei ole sa jällegi selle juure jäänud, mis sa koolis oled õppinud. Koolis oled sa ometi laulu õppinud: „Nüüd olen mina põhja leidnud,“ — mis ütlesid see laul muud, kui seda: „Minul on pattude andeksandmine“? Sa ei tohiks seda laulu sugugi kaasa laulda, kui sa ütled, et ükski inimene seda ei teadwat. Ja kui sa ometi seda kaasa laulad, siis tunnistad sa sellega midagi, mida sa ise ei usu.

Nüüd on ka lugu lõppõnaga: „Mina usun liha ülestõusmist ja igawest elu.“ Sa oled arwanud, et igawene elu alles pärast surma algab. Ka see ei ole õige. „Kes usub Pojasse, sel on igawene

elu.“ (Joh. 3: 35.) Mitte kauges tulewikus, waid nüüd praegu juba. Niipea kui keegi ümber pöörab, niipea kui keegi Jeesusesse saab usklikuks, on tal ka igawene elu. Kas sina ei taha seda saada? Paulus ütles: „Sakka igawesest elust kinni, selleks oled sina ka kutsutud!“ Kas sa ei taha kinni hakata? Waata, nüüd on just paras aeg seda teed, kus peal sa käid ilma Jeesufeta, maha jätta ja südamest Tema poole pöörda. Ja seda elamust nimetab piibel ümberpöörmiseks.

Tule jälle, tule jälle,
 Kadund laps, nüüd rutuga!
 Lange nuttes Päästja sülle
 Kõige oma koormaga.
 Nii kui oled, wõid sa tulla,
 Ta sind armust wastu wõtab.

Dns mõtted tolliwabad?

Sa mõistad mu mõtteid ju kangelst.
 (Taaw. I. 139: 2).

Paljud meiteaegseist inimesist wastawad sellele küsimusele lihtsalt „jah“. Nad ütlevad üleolema naeratusjega: Uga muidugi on mõtted tolliwabad. Nad mõtlewad, et nad seist, mida teewad ja räägiwad, peawad aru andma — ent mida nad mõtlewad — nende mõtteid ei näe ju ükski, ei tea ükski, seepärast ei wõi neile ses suhtes ükski etteheiteid teha. Mõtted on tolliwabad! Dn see nii? — Tarwitseb meie meele tuletada waid salojat manitsejat me rinnas, Jumala häält, südametunnistust, ja kohe märkame, et asi pole nii. Kui anname wabaduse kurjale mõttele, kas ei noomi meid korraga südametunnistus? Südametunnistus takistab mõttekäiku, kui see suundub kurjale teele, ja annab märku walamiseks.

Sonnikumaa muinasjutt räägib wüirstisi, kellele nõid kinkinud kallima sõrmuse maa peal. Ei kahnistanud sõrmust teemandid, waid wäärtuse andis talle ta omadus kokku tõmbuda nii pea, kui ta kandjas keerlesid halwad mõtted, wõi ta seipits kurje plaane. Uge walu fundis sõrmusekandjat loobuma kurjast mõttest. Sarnaselt toimib me südametunnistus. Kui paneme teda tähele, märkame warsti, kuidas südametunnistus ei jäta karistamata ühtki kurja, alatut mõtet. Nii kõneleb südametunnistus, et meie mõtted ei ole tolliwabad.

Ometi wõib too truu manitseja, südametunnistus, patuteenistuses nüriks ja kõwaks muutuda, nii et ei olegi märgata ta häält. Weel on teine tunnistaja, kes noomib mõtteid. See on püha Jumal. Temast öeldakse: „Sa tunned mu mõtteid ju kangelst.“ Tema, kes ütles: „Sa ei pea himustama!“ tunnistab kõigile, et himustawad, kadestawad, ahned mõtted on rebased. Tema on see, kes paneb kõik meie mõtted kohtu ette. Tema, püha, wõtab ka

find wastutusele ju mõtete pärast. Tea, et kurjad, mustad mõtted, omakasu mõtted, kadendus, kibedus, rahulolematus ja ebakafinus, raha ja auahnumõtted — need kõik on nägematud patud, mis muutuwad tugewamaks iga hetkega, mil sa neid sallid; ja liihkeste ajaga saawad neist ahelad, mis sunniwad find saatanat tahtmist tegema.

Kui sageli tõi must mõte himustawa pilgu, ja see wiis salajasele teele, häbistawale teele. Ja lõpp oli: piisarad, häda, meeleheit!

Dns mõtted tolliwabad? Su südametunnistus ja püha Jumal ütlevad sulle: nad ei ole karistusest wabad. Oled ja juba mõelnud, et oled wastutaw oma stsse- ja wäljarändawate mõtete eest? Dn mõnikord ka inetus-, madalus- ja truudusetusmõtted find läbistanud? Kas ei rännanud ju mõtted teil, mis ei olnud õiged? Eks ole, ja pead jaatawalt wastama? Jah, kui õigus on Jeesusel: Inimese südamest tulewad kurjad mõtlemised . . . Seepärast ei wõi snagi teistti wabaneda mõttepatust, kui et sa laskeksid oma südame ja elu puhastada. Tahad ja seda? Siis tule Jeesuse, selle puhta, püha juure! Ta wõib ju mõtteid puhastada oma Kolgatal walaatud werega. Ta wõib ju mõtteid hoida kõige mustuse ja kawaluse eest, ta kingib sulle täieliku südameuenduse, uue südame. Tule Ta juure ja ütle Talle: „Jesand, wõta mind, nii kui ma olen, nii mustana, nii süüdlasena, kadununa, pese mind omas weres ja uenda mind läbi ja läbi oma Püha Waimuga. Tee mu süda Sulle pühitsetud templiks, milles Sina elad ja walitsjed.“ Kui tuled nii kohtlaselt, siis saab see sulle osaks. Ja sul ei tarwitse enam karta teda, kelle filmad on kui tuleleek. Seist rist katab ju süüd! Jumalapoja weri teeb selgeks find ja puhtaks.

3. Löffler.

Wabanemud koormast.

Ishaktu's (Hiinamaal) ehitati misjoni kabel. Saabus päew, mil kabel pidi awatama, ja kõikjal ju kõneldi: „Täna tuleb wõõras, kes kuulutab meie Jeesuse teed!“ Wana 75-aastane pime küüsis, mida pidi tähendama kära tänawail, ja palus siis, et ka teda talutataks „Jeesuse saali“. Waewalt oli ta sinna jõudnud, kui ju misjonär astus üles ja luges: „Nõnda on Jumal maailma armastanud, et Ta oma ainusündinud Poja on annud, et ükski, kes Temasse usub, ei pea hukka saama, waid et igawene elu temal peab olema.“ (Joh. 3: 16). See oli wanakesele taewalik muusika; ta kargas püsti, plaksutas käsi ja hüüdis: „Tänu, tänu, mu Isjand! See ongi, mida wajan, seepärast olen nii palju aastaid palunud.“ Inimesed ütlesid: „Saatke ta wälja, ta on meelest ära!“ Tema aga jatkas: „Ei, ma ei ole meelest ära, nüüd tean, mida wajan, ja mida otfsin nii kaua.“ Edasi kõneles wõõras, lõpetades jutluse takistujata. Kuue kuu pärast tuli sama misjonär jälle Ishaktu'sse. Nüüd astusid seitse isikut ta ette, kes kõik soowisid ristimist. Nende seitsme seas oli ka meie pime sõber. Ristimisel peawad pöörnud kogudusele jutustama, mis Isjand nende hingele teinud ja kuidas ta nad omale wõitnud. Kui pime hakkas oma elulugu jutustama, kuulasid kõik sügawa liigutusega. Ta rääkis: „Olin 25-aastane, kui tundsin samuti kui mitmed teised, et ebajumalateenistus on tühine. Käisin kurwalt; seal nägin ühel hom-

mikul põllul idast kerkiwat tuleketast. Langeisin põrmu ja palusin tõuswat päikest: „Do, päike, wõta koorem mu hingelt!“ Saabus õhtu, päike oli wajumas, seal palusin jälle: „Do, päike, õnnista mind, enne kui lahkud, wõta koorem mu hingelt!“ Ent koorem mu hinges ei muutunud kergemaks. Kord sammusin jälle läbi põldude ja rääkisin endamisi: „Ehk wõib kuu sind aidata!“ ja palusin kuud terve aasta. Kuid ei päike ega kuu toonud rahu mu südamesse. Tegin proowi wilkuwate tähtedega, hüüdsin nendegi poole terve aasta, ka nemad ei aidanud.

Siis ühel päewal kisedasin põrmus maas: „Elad ja, walitseja, seal tähtede taga, siis ilmuta end mulle!“ Ei tulnud häält ülalt, ja nii jatkasin wästinuna, kurwana oma teekonda maailmas, kuni sain pimedaks raugaks. Kuue kuu eest wast kuulsin siin, kes on suur Jumal, ja kui wäga ta armastab inimest, ja et ta oma Poja andis minu pattude eest, et mind päästa. See oli enam kui suutsin mõista; seepärast hüüdsin hüpates: „See ongi, mida wajan!“ Täna seisjan siin, ja mind wõetakse Kristuse kirikusse wastu; ma wõin Siimeoniga welda: Isjand, nüüd lased sa mind rahus ära minna; nüüd leidsin ma Õnnistegija, ja koorem kadus mu hingelt.“

Armas sõber, mida wajas wana, pime hiinlane, jeda wajas ka sina. On sul juba koorem hingelt wõtetud?

Ristilöödud olu.

D. S. Matson.

„Ma olen Kristusega ristilöödud.“ Kaal. 2: 20.

Kas wiibis Paulus noormehena ajaloolisel Suurreedel Jeruusalemmas wõi mitte, on raske welda. Kas nägi ta oma filmaga suurt Kannatajat, kuidas Jeesus, ofastroon peas, wäsinud ja wintfutatud, raske ristipakk õlal, sammub läbi Jeruusalemma tänawate, mööda via dolorosa't Kolgata poole. Kas nägi ta, kuidas rongkäigu sijnajõudmisel ülekohtused Jeesuse wõtsid ja teda ristile panes naelad Ta kätest ja jalust läbi löid. Kas nägi ta kõiti selle pörutawa ja julmi sündmuse üffikasju, kuidas inimesed mööda minnes pead wangutawad ja kuidas Jeesus waludest läbipistetud on rippumas kirjategijate keskel, tema, „felle suust ei ole pettust leitud“. Kas nägi ja kuulis ta seda, kui päike läks pimedaks ja kui Jeesus maha-jäetud olekus kisedas: „Mu Jumal, mu Jumal, miks oled sa mind maha jätanud?“ — See on meil teadmata. Pole ka nii oluline. Kui Paulus ka oli tol korral Jeruusalemmas, siis oli wähest „pilkajate killas“, hüüdis nendega: „Poo ristil poo ristil!“ Oli äge ristil waenlane — kuni Tamaskuse tunnini. Nüüd saab Kristuse ristil sõbraks. Nüüd tahab ainult kiidelda Kristuse ristist. Tagasiõmmatunud olus saab ta otsekohe Isjandalt armuõpetuse ilmutuste teel. Paar korda on tal pärast Jeruusalemmas kokkusaamine apostlitega, et wõrrela, kas ta kuulutus on foostõlas nende omaga.

Rohkem kui 25 aastat on möödunud ajaloolisest ristilöömingust, kui Paulus kirjutab: „Ma olen Kristusega ristilöödud.“ Pilgates wõiks mõni küsida: „Kuidas wõis Paulus siis olla Kristusega ristilöödud, kuna see on küsitaw, kas ta üldse nägigi Kolgata sündmuse? Ka ei surnud Paulus mitte ristil, waid juri, nagu wagajutt teab rääkida, timuka kirwe all.“ Endasilmõistagi on ristilöödud olu siin pilklik kõnewiis.

Kõigepealt mõni sõna, mis ristilöödud olu mitte ei ole, milleks aga inimesed seda sageli peawad. Mõned tahawad sellest, et Kristust löödi, et teised löid, teha õpetus punkti, et meid lüüakse, tähendab — meie ise oleme täiesti passiwised, meil endil ei ole midagi teha, ehk kui on, siis seisab see selles: meie ei katse awalbada mingit wastupanu, oleme wait, laseme endiga kõik sündida. Tõsi — Kristus löödi risti, aga ta ei olnud tahtetu, passiwne, ei olnud paljas waga kannataja, kellel on ükskõik, mis temaga sünnib, waid ta lähleb wabatahtlikult, täies teadwuses ristisurma. Ja ristilöödud olu on meie poolt teadlik, tahteline akt, kus ise otjustame, kus wõtame kindla seisukoha patu, maailma ja meie enese liha suhtes.

Ka ei ole ristilöödud olu, nagu jälle teised arwawad, liha suretamine eneseptinamise teel, enesewaewamine — moonutamiseni. Liha wõi wana inimene ristilöömise mõttes on nägematu, pilklik, on meelsuse ja loomuse asi, mida ei saa surmata sel teel.

Ristilöödud olu ei ole ka automaatselt wältaw seisuford, nagu lugu on loomuliku surmaga. Kes korra on furnud, jääbki furnuks ega tõuse enam üles. Tarwis ainult läbi elada suremisprofessi, kus maine elu kustub, ja nüüd on kõik usked ja wärawad suletud tagasiminekuks, kõik sillad on enese taga häwitatud, lainetaw Jordan lahutab meid elust; oleme saabunud maale ilma tagasitulekuta. Kõik mõitlused senise eluga on jäädawalt lakanud. Ristilöödud olu meie kirjasõna mõttes on aga midagi muud. Sellega ei lõpe kuusatused. Nagu kirjutab Jeesus Kristus, kui ta ristil oli, „astu risti pealt maha“, nõnda kuusab ta ka usklike inimesi. Kehalitselt furnud on wäljaspool kuusamise ja tagasituleku võimalust, waimulikult furnud aga mitte. Ristilöödud olu on enam jäämine, mis nõuab igapäew walwamist ja kuradile wastupanu. Mis tähendab olla ristilöödud Kristusel?

1. Kristus on sures ristil wõtnud enesele kõik meie patud, meie haigused, meie nõtrused, ühesõnaga kõik, mis on inimsoole tulnud patu läbi, mis tuletab aga meele patu järelduft, karistust. Kolgata ohwer on täiuslik ohwer. Tema on lepitanud kõik meie süüid. Tema weri teeb meid puhtaks kõigest patust. Tema on kõik meie wõlad wiimase tingani maksnud, kõik süüid kustutanud. Tema ohwrisurmal on sarnane kandejõud meie suhtes, kui oleksime isiklikult igakuks ise — sina ja mina — olnud temaga ristilöödud.

2. Kristus sures ristil tõi meile eest käsku. Rahuldab kõik käsu nõudmised. Kui wõtame usus Kristuse wastu kui oma isikliku õnnistegija ja ühineme temaga, mõistame oma wana elu hukka, tunnistame Taawetiga enese peale Jehoowale oma süüid (Ps. 32 : 5), mõistame endile kohut, tunnistame endid risti all maksuõuetuks, saame käsuft lahti. Meie sureme sellele. Risti läbi on käst kaotanud oma jõu meie suhtes. Oleme Kristuselga ristilöödud, ei wõi käst meid enam hukka mõista. Tahab käst meie peale kaewata, siis leiab ta meid Kristusel — ristilöödud temaga Kolgatal. „Seepärast ei mõisteta nüüd mitte neid hukka, kes Jeesusel Kristusel on.“ (Room. 8 : 1) „Meie oleme Temas“ — see on aga siis, kui tema saab olla „meis“, kui anname endid eluasemeks, templiks temale. Meie kuulume Talle, nagu tempel on ainult jumalateenistuskitses otstarbeiks.

3. Kristus sures ristil mõistis patu hukka (Room. 8 : 3), tõrjudes tagasi kõik kuradi kuusatused, meelitused ja ähwardused. Ta paljastas hingewaenlase salasepitsefusi inimesis, näidates, mis kurat on, mis sugused on ta wõtted alguseft olnud ja kuidas ta tegut-

seb praegu. Ja ta näitas, mis patt on, kust selle allikad ja juured, ja kuhu ta inimese lõpuks wiib. Ka näitas ta, mis liha on ja kuhu see kõlbab. Kristus mõistis patu hukka selle wiimase olemises. Ei lõiganud üksikult suuremaid pahedelt ladwad maha, waid asus pahede juurte kallale. Mõistis neid juba hukka nende algidus. „Teie olete kuulnud, et wanarahwale on öeldud: sina ei pea abielu rikkuma. Aga mina ütlen teile, et igakuks, kes naiste peale waatab teda himustades, on ju abielu temaga ära rikkunud oma südames.“ Eht jälle: „Teie olete kuulnud, et wanemaile on räägitud: sina ei pea tapma; aga kes iial tapab, on kohtu wäärt. Aga mina ütlen teile, et igakuks, kes oma wenna peale ilma asjata wiha kannab, on kohtu wäärt; aga kes iial oma wenna wastu ütleb: raisk! — see on suure kohtu wäärt; aga kes iial ütleb: sa jõe! — see on põrgu tule

wäärt.“ (Matt. 5. p.) Kristus ei puuduta ükski tegusid, waid läheb palju sügavamale — läheb mõtete ja meeluse juure, ja näitab, et meeleparandus ja uuendus peab algama just sealt. Kui oleme Kristuselga risti löödud, siis järelbus selleft: meil on samajugune seisukoht patu ja maailma suhtes, kui temal oli. Kui oleme Pauluselga solidaarset, siis järelbus: „Meil ei ole enam wõlgu lihaga, et meie peame liha järele elama“ (Rooma 8 : 12). Meie ei kauple ega tingi enam lihaga, ei tee talle järelandmist ega anna talle enam maad. Meie eitame teda, kuidas aga midagi eitada wõidakse. Mu wennad ja õed, selleks kohustab meid ristisurm, ta kannatamised, walud ja piinad. Kui ainult räägime, mis Kristus on teinud meie eest, — millise

kalli hinna on maksnud meie eest — ise weame aga wõõras ifkes usmata rahwaga, kaupleme lihaga, hevitame ja sallime teda, leiame ta juureft veel niipalju ilusat, siis on meil üpris puudulik arusaamine ristisurmast, siis ei seis meie dieti risti suhtes ega ole Kristuselga veel risti löödud. Meie astume siis ristilöödud ollu, kui pöörame maailmale selja ja „hoiame kõigest, mis aga näitab kuri olewat.“

4. Ristilöömine oli awalik akt. See ei sündinud kusagil nurgas ega salamahti, waid päise päewa ajal awalikus kohas. Jeesus rippis ristil tundide wiisi; kes tahtis, wõis näha. Wõis ka seisukohta wõtta. Kolgata ümber ei olnud traataedu; sõjawägi ei tõrjunud ka kedagi tagasi. Uudishimulised rahwahulgad woolasid edasitagasi. Kristusel pilgati ja mõnitati awalikult. Kõik rahwahid wõtsid tema hukkamõistmisest osa. Poliitiliste süüdlaste kohtumõistmisel satuwad sageli wõimud ja parteid wastollu: mida ühed heaks kiidawad, mõistawad teised kõige waljemalt

Sügislaul.

Langenbraun.

Hiline on aeg, ja wiljawäljad koristatud wiljast on täiesti paljad...
Langend ka puudelt on alla lehed, sammudes nende üle lähed...
Kõikjal waid puhwad sügisetuuled, tupp nende jubedat laulu kuuled; pagend ka kaugele on päikespale, ilm sest on leinates nukker, hale...
Ihm seepärast leinates nutab, et patuelu ikka wõimust wõtab, — siis ka minugi hing nukrub, et nii palju inimesi hukkab.
Waikne mu tuba, ma kirjutan ridu sõbrale, kes käib eksiradu.
Aeg on hiline ja aega wähe, kiirustan, et temagi hukka ei lähe kui kord langeb lumiwaip, furnud siis angu elu kõik...

huffa. Siin aga teifiti. Kristuse huffamõistmisesega olid kõik päri. Kõigepealt tegid preestrid ja ülempreestrid waimuliku seisuse esindajaina eitawa otjuse tema suhtes. Sellega ühinesid ka kirjatundjad tolleaegse teaduskonna esindajaina. Ja rahwahulgad kiitsid omi hiiüetega seda heats. Ja ilmlituid wõimud ütlesid oma wiimase sõna. Meie usuelu on warjulepandud elu, on aga ka awalik elu, „mis kõigist loetakse.“ On linn, mis mäe peal, — mis ei wõi warjule jääda. Kuidas Kristust awalikult halwaks pandi, nõnda ka tema rahwast. Usklikuks saades ja pattu eitades oleme sattunud maailmaga wastollu; oleme saanud talle pühkimeks ja roistuks. Oleme tulnud ristilöödud olla. — Mu sõbrad, kui teie endid täna Jumalale ära annate ja wana elu jätate, siis

wõtate sellega Kristuse risti enesele. Saate naeruks oma kaasinimesile. Nad punuwad teile siis okastrooni ja panewad teile purpurmantli ümber. Ristilööming ootab teid. Ei taha teie seda, tahate õndsaks saada ilma ristita, elada pehmet elu, siis ei wõi teie Jeesuse jüngrid olla.

5. Ristilöödud olus oleme teatud mõttes seotud. Nagu wanas seaduses ohwreid seoti altari külge, nii oleme ristil — ohwrina. Kiinni naelutatud. Meie mina ei taha ristile — ei miski hinna eest. Ei taha surra. Ja kõik enesepeinamised ei surma teda. Tal on wõimatu alistuda Jumala tahtmisele, wõimata elada püha elu. Enne peab surema — Kristusega ristil. Minult siis wõime elada ja kätta uues elus, kui oleme Kristusega risti löödud.

Täielik äraandmine.

Õpetaja F. B. Meyer räägib ühes oma raamatus oma südameelust Jssanda wastu järgmise loo: „16 aastat tagasi olin ma kui õpetaja M. koguduses ametis, kus ma küll toimetasin oma palgatud kohused korralikult ja ka mind kiideti ametiwendade poolt.

Kord õppisin ma kolm noort õpetajat tundma, kellel ma nägin warsti midagi olewat, mis mul puudus. Nad olid täis püha wäge, õnnelikud ja rõõmsad, mis ma iialgi ei tunnud. —

„Kust see tuleb, et meie wahel nii suur waheline on?“ küsisin ma kord ühelt neist kolmest. „Sinul ja neil teisel kahel on täis rahu ja õnnistus südames, ja mina olen kui waene laastuke laineil, siia ja sinna wisata.“

Ta wastas: „Minul ei ole midagi, mis teie ka ei wõiks saada.“

„Aga kuidas wõiksin ma seda siis saada?“ küsisin ma edasi. „See on wäga lihtne. Kas teie olete enast täiesti Jumalale ära annud?“ wastas ta.

See sõna tabas mu südames haawatud kohta, sest ma teadsin, et juba kuude wiisi ühe teatawa asjaga olin seotud, mis oli Jumala tõe wastu. Eht küll wäljastpoolt elu laituset, kõlbluses elati, ja südame haaw jäi tundmata, aga oli kohti, kus see mulle haiget tegi, nimelt: kui Jssanda ihu ja werd kogudusele jagasin, wõi kui usklikkude hingede südameasjadest rääkisin, tundsin igatord, et üks koht tegi südames waewa ja takistas mu tungimist Jumala poole.

Mu armsa sõbra sõnade juures wõtsin kindlasti ette, weel täna seda asja, oma armsa Õnnistegija Jeesuse Kristusega selgeks teha. Müüd palun teid mind wabandada, kui teile ühe pilbikese mu salajamast südamekambrist ette kannan ja näitan, kuidas mu käik ühes ainsamas piiskeses asjas oli.

Kui ma nõnda oma kambriisse ruttasin, ukse kinni panin ja põlwili Jssanda ette langesin ja Tema poole kisenDasin, tundsin, kui oleks Ta mu ette astunud.

Ma andsin kõige oma tahtmistele wõtmerõnga Tema kätte, ainult üks piiskene wõti, ühe mu salajama südame tagumise kapikesse, jäi weel mulle enese tarwis, Temaale ära andmata.

„Kas kõik on siin?“ küsis Jssand.

„Kõik peale ühe ainsama wäikese wõtmekehe“, wastasin ma.

„Misjugu see on?“

„See on kõigest ühe wäikese kapikesse wõtmekehe“, wastasin, „milles ma midagi warjul hoian, mis — mis Sinule mitte tarwis ei ole teada; see on paljalt ainult weel minu päralt.“

Seal nägin ma waimus, kuidas mu kallid Jeesus kõik wõtme kimbu mu kätte tagasi andis ja tegi, kui tahaks Ta uksest jälle wälja minna.

„Mu laps“, ütles Ta, „kui sa mulle kõik ei usalda, siis ei usalda sa mulle ühtegi!“

„Ära mine mitte ära!“ palusin ma, ja Ta pööris tagasi. Ma pidasin ikka müüd weel seda wäikest wõtit wõideldes oma käes ja ütlesin: „Seda ise Sulle anda ei ole mul wõimalik — aga kui Sa tahad teda wõtta, siis wõta, ma tahan takistamata anda!“

Ja Tema wõttis seda. Kelja nädala pärast oli see südame kapike tühi sellest, mis ma mõnda kuud sinna sisse olin pannud. Ja ma teadsin küll, et Jssand nõnda teeb.

Kas pean müüd weel mõned sõnad juure ütlemata? — Umbes kolm aastat hiljem, tuli mul jälle sellisama asjaga tegemist, mis Jssand sealt wälja oli kraaminud ja mille wõtsin anda sellel wõitluswõöl nii raste heitlusega Temaale. Ja kui müüd sama asja jälle nägin, mis te mõtlete, mis ma müüd endast mõtlesin: „Oh kuidas wõtsin ma nii meeletu olla, et niisuguse juuksekarwa wäärilise tühja asja eest oma esimese hündimise õiguse oleskin müünud!“ Jeesus olgu kõige armu eest kiidetud! — „Kr. Beres. leht“.

Patt.

Põlewaid süsi ei saa põues peita; peagi nähakse suitju ja arwatawast ka leeki. Sama wähe wõib inimene salajaid patte südames warjata, ajajooksul nad tulewad nähtawale ja määrwad ta nime. Mõni elab aastaid salajas patus ja on ometi heas kuulsuses; ent kui mustaks ta muutub, kui asi tuleb

awalikuks; ja awalikuks ta tuleb kindlasti. Tulesäde, ehk küll wäike, teeb tuhaks külad, linnad fiiski.

Nii on salajaste himudega; pea nad põlewad heledalt häbistawate tegudena. Waata ette! Sinus peitub kraater, mis sünnitab maawäringu ja suure kahju sulle ning su ligimesele.

Lahkuminevail teil.

Luule! Jälle on saabunud sügis. Sale kask mu akna all kõigutab nukralt ripnevaid oksid sügistormes ja juba ta lehestikus koltunud lehti kui halle juukseid vanakese peas. Pea sajab neid sahisedes maapinnale, millel veel õitsevad sügisliiled ja õudset hävitushümni siis laulab sügistuul raagus okstes. Maas aga vaip närbunud lehist krabisevaist . . . Luule, oled kurb nähes närbutav looduses elu? Helgib sügavam nukrus su suurist silmest kõndides puisteil, kus värvikülluses kohavad puud ja neilt lehed kuldkollased su õlgadele langevad . . . Jah, kaduvusele allub loodus — allub ahastavais võitlusis tormega, pisaraiga.

Noil hetkeil sagedasti tärkavad ellu värskeina, jõulistena mitmed mineviku kahvatuist varjest.

Luule, kunas ma küll sinule ei mõtle, kuid nüüd sa jälle elavamalt mu meeles. Mäletan sind kooli vaheruumis jalutades toetuvana mu käsivarrele — mäletan sind rõõmsalt jutlevana, naervana või kurvalt vaikivana.

Mu suurte nukrate silmadega Luule!

Kuis ühtteist mõistsime — ühiselt rõõmustasime, kannatasime . . . Miks rääkida enam sellest! Kustumatud need mälestused me mõlemi hinges. Ei või ju ununeda noorepõlve sügav sõprus. Kurtsid ju kord hiljem: „Laine, ei leia ma enam sarnast sõpra!“

Sügis oli. Jahenevad päikesekiired mänglesid väljas veretavail puil.

Jalutasime — küll vist mäletad — kooli vaheruumis — peale supipühkust. Vaikivamad olime harilikust. Sind valdas kui erakordne nukrus. Siis sulle sõnasin: „Tead, Luule, olen end an-

nud Jeesusele.“ Sa ei vastanud kohe. Vaade, tõsine ja kurb, viibis kauguses. Viimaks tasa ütlesid: „Aimasin seda!“ Sest hetkest loen ma meie lahkuminekut.

Sel hetkel katkes meis midagi kõitvat — sest see Laine ühel hilissuve õhtul, mil päikene verevalt vajus uinuva mere rüppe, kuulis imelist kutsut. See oli hüüd vaikne, paluv. See oli kutsuv hüüd suurimalt armastajalt, surev Kolgata ristil.

Oo, Luule, su Laine ei võinud ära pöörata sellest okaskrooniga kroonitud Lunastajast — ja ta tuli risti alla. Murtult ja nuttes tuli . . .

Luule, seal läksid lahku me teed — vabadust kuulutava risti all.

Veel sagedasti mõtlen õhtule, mil istusime rahvaga täidetud saalis. Vaikunud olid kõnelejate kutsed risti alla, vabadusele — vaikunud ka noorte tunnistused enda suurest Andestajast. Siis me jutlesime lahkuläinud teist, ja mu kinnitusele truiks jääda Önnistegijale sa pisarsilmil vastasid: „Siis annan mina järele.“ Kuid mu Luule — sa pole veel annud järele — veel pole tulnud! . . .

Lahkuminevail teil nüüd sammume. Oled õnelik, Luule? Teaksin ma seda, ei läbistaks valu mu hinge, kui mõtlen sinule. Sain sult kirje — need nõretasid pisaraist. Mu armas, miks neid pisaraid!

Lahkuminevail teil oleme. Haav, mis kärisenud me ilusa sõpruse katkemisel, valutab hetketi.

Kurvalt aga sõnan endamisi, ootes sind risti alla: . . . „Lahku, lahku läinud meie teed Kolgatal, risti all . . .“

. . . Sõbraks saame jälle Kolgatal — risti all . . .“

Laine Luha.

Warjatud furnuaed.

Su süda, see on sinu furnuaed,
Kus surma püha rahu hõljub,
Siin ainult haude, riste näed —
Ning ülal tähis taewas wäljub.

Ei teised tea, mis kõik on maetud seal
Ja wiidud leinakäigul sinna;
Kui palju pisaraid on langend hua peal,
Kui tuli loobumise rada minna.

Seal igast ohwrist jutustab waid rist
Ning kungas lilledega kaetud —
Need kastetakse ööde pisarast,
Kus all on hinge igatsused maetud.

Sa tead, et jõudes igawikku wast
Saab Jumal mõõtma ohwri hinna
Ja wõidu märgiks loobumise rist
Siis ehtima kord sinu rinna.

hiel, 28. VI. 29.

Kui tihti seisid nõudwa surma ees
Ja walus oda puuris hella rinna,
Kuid waikses leinas, pisarate õös
Sa maksid nurinata ohwri hinna.

Ent siiski astud rada naerusuul —
Ei märtri krooni omal palu.
Su üle furnuaia puhub armutuul
Ja õnnistab sind waikne walu.

Jah, siiski astud waikses õnnes teel,
Ei kurda oma saatust walju —
Ja oled walmis loobuma sa weel,
Ehk nügi hinges riste palju.

P. Sink.

Uusünd.

Suvi on lõpule jõudmas. Valgendavad odra- ja kaerapõllud, millel inimesed ametis koristamisega. Rukkihakid seisavad reas tummade verstepostidena kaduvalt ajast. Pea saabub ju sügis. Kusagil kaugemal metsa taga huugab rehepeksumasin ühetooniliselt neelates vilja. Ainult vahete vahel, saades mõne suurema portsjoni allaneelamiseks; häälitseb ta valjemalt kui lõukoer, kes päästab kuuldavale heameelise kisa pärast tublit öhtusööki.

Üle taeva hulguvad hallid pilved ja ähvardavad matta päikese. Viimased kurbkollased öhtueelseid kiiri saadab päike üle põldude ja peatub metsa puude latvul.

Sammume kahekesi metsa ja põldude vahelist teed teise külla koosolekut pidama. Ta kannab käes kitarrist mustas kotis — kavatseb laulda koosolekul mõned laulud.

Olen huvitatud iga inimese pöörmisest, kuna need nii imelised on — igaüks oma ette üks lugu — ei, otse ajalugu. Kui Jumal inimese ellu oma käe sirutab ja toimima hakkab, siis sünnivad imelikud asjad — lood, otse üllatavad. Tõsiseks investusobjektiks ja mõistatuseks saab seepärast iga säärane inimene oma ümbruskonnale. Nii siis küsingi oma kaaslaselt:

„Kuidas tulite teie pöörmisele?“

„Minu pöörmine ja ükslikussaamine on isemoodi, kui mitmel teisel selle poolest, et ei kusagil koosolekul ega kellegi kõne läbi pole see sündinud, vaid üksinda — oma ette.“

„See on imelik. Harilikult ikkagi tullakse koosolekul kuulutatud sõna mõjul selleni. Aga kuidas see siis sündis?“

Ja ta jutustab mulle oma elamustest — oma pöörmisloo.

„Juba lapsepõlves oli mul igatsus mingi aatelise elu järele. Omasin unistavat hinge laadi. Madal igapäevane elu ei rahuldanud mind. Sageli juurdlesin elu keerdküsimuste kallal, otsides neile lahendust.

Mäletan veel üht koosviibimist oma koolisõpradega, kus püüdsime lahendada oma elu eesmärgi ja otstarvet. Milleks elada siin maailmas? Ühes sellega kerkis küsimus Jumala olelemisest. Minu sõber, minnes materjalistlikust vaatepunktist välja, väitis, et Jumalat ei ollagi. Mina aga ei suutnud sellega leppida:

Kuidas on siis kõik saanud see imeilus loodus meie ümber ja meid ümbritsev laotus? Ja kes peab neid ülal? Võimatu, et see iseenesest on tekkinud. Ei suuda ju materjalism kõige olemise algpõhjust seletada, viimast vastust anda.“

Tee viis meid ühe talu ligidusest läbi, kus salkkond noori plikakesi meie möödudes uudishimulikult uksele ilmus. Karja Krants täitis oma ülesannet, jooksis haukudes meie poole, kuid tüdines varsti haukumisest ja pööris tagasi.

„Sel suvel juhtus olema rohkesti vaikset aega. Ikka uuesti ja uuesti peatusin küsimuste juures. Lugesin rohkesti kirjandust ja otsisin vastust. Olles iseloomult siiski elav, olin seltskonnaelust kaasa haaratud. Korraldasime pidusid ja näitemänge, olles igalpool peategelane.

Oli kord jälle käsil pidu, kus pidi etendatama mingisugune näidend, milles mulle pakuti näidendis ettetulevat nõia osa. Ei olnud sellega nõus ja keeldusin igasugusest osast, pakudes end etteütlejaks. Nii jäigi.

Tuli pidupäev. Sel öhtul olid tegelased viinastunud ega pannud etteütlemist hästi tähele, mille tõttu väga pahandusin. Pealegi põlgasin joomist. Näitemäng lõppes. Algas tants. Tantsuajal tulid korruga meele sõnad, mida ema oli lausunud, kes ei armastanud, et lapsed väljas pidudel käisid: „Kes siin väga

tahavad tantsida, need peavad kord põrgus tantsima, kuigi nad seda seal ei tahaks.“ Kus kohalt ema selle sõna oli võtnud, seda ma ei tea, iga tahes piiblist ma seda küll ei ole leidnud. Sel hetkel aga läbistas see mind ja õudseks läks viibimine tantsupõrandal. Oleksin nagu põrgut näinud enda ees, kus inimesed igavesis piinades vaevlevad, keda saatan sunnib tantsima. Kui senini oli see olnud mulle ilmsüütu lõbusus, siis sai ta sellest hetkest patuks. Pidutuju oli jäädavalt kadunud. Ruttasin saalist ja riietusin koju minekuks.

Minu tõsine nägu ja äkiline äraminek äratasid teiste tähelepanu. Mitmed sõbrad tulid mu juure ja küsisid põhjust.

„Mis on? Kas oleme sind pahandanud, et minema kipud? Või oled haigeks jäänud?“

„See on mu viimane pidu — viimane tants. Jumalaga!“ laususin ja kiirustasin välja.

Oli öö. Tõttasin koju poole, kuna hinges

„Jumalaga!“ laususin ja kiirustasin välja.

ikka nood sõnad kajasid. Selge oli mul, et on olemas igavene elu ja igavene hukatus. Mis teha, et pääseda hukatusest? Hirm oli mõelda hukkamisele. Ja ma hakkasin paluma Jumalat.

„Ja saite päästetud?“ küsin uudishimulikult, olles põnevusega jälginud jutustust.

„Ei saanud veel. Kuid hakkasin lugema piiblit ja muud vaimulikku kirjandust. Siiski puudus selgus hinges. Olin hoitud suurtest maailma pahedest, elanud kombelist elu, kuid mida sügavamalt mõtlesin selle üle ja palusin, seda patusemaks läksin enda meelest. Hakkasin hoolega kirikus käima. Sarnaseid vaimulikke koosolekuid nagu praegu siis ei peetud. Iga pühapäev läksin järjekindlalt kirikusse, kuna ma seni väga harva seal olin käinud. Ometi, tõtt öelda, ei saanud ma oma igatsevale hingele sealt midagi. Õpetaja kuulutas sarnaselt inimesele, kes ise alles pimedas kobab ilma selgusetu. Ja kuigi ma neist jutlusist midagi ei pidanud, ometi tulin ma jälle uuesti kirikusse ja istusin ikka samma paika.

Möödus mõni aeg, kui kord jälle kuhugi külapidule kutsuti. Läksin sinna. Kutsuti tantsuma . . .“

„Noh kas tegite kaasa?“

„Ei teinud. Muidugi olid juba mitmesugused jutud minu kohta liikumas ja minu vastuseisimine tõendas neile seda. Tagajärjeks oli, et mind pilkama hakati: „Baptistiks, või adventistiks, mis sa oled läinud?“ Ühte kui teist viisi püüti kõike seda, mis oli mu veendumus, naeruväärseks teha, lootuses mind tagasi võita sel teel endi hulka. Vastupidi, see vaid lahutas veel enam mind sisemiselt sellest seltskonnast. Sarnased pealiskaudsed inimesed, kaastundmata ja ilma sügavama mõtlemiseta! Ja kuigi ma veel midagi ei baptistidest ega adventistidest ei teadnud, siis tundsin ometi endal au olevat neid nimetusi kanda. Teadsin ju, et ka esimesi kristlasi pilgati ja tagakiusati. Rõõm täitis hinge.

Tulin tulema. Ja siis sündis see, mida olin mõnda aegu igatsenud. Kodu teel, mis läbi metsa viis, heitsin põõsaste vahele põlvili ja hakkasin Jumalat paluma. Puistasin ta ette kõik oma mineviku. Issandale olin valmis andma elu — ja olla ainult Tema päralt ja Teda teenida, kes ei pilka ega ole külm, nagu inimesed seda on. Olin kaua palves, kuni maandus rahu hinge ja ma võisin uskuda ja tunda: mu patud on mulle andeks antud — olen Jumalaga lepitatud. Jumalalapse tunnistuse sain aga mitu kuud hiljem ühel koosolekul.“

„Kas oleksite õndsaks saanud, kui oleksite siis surnud?“ küsin, tähendades elamusile palves kodu teel.

„Jah, seda ma usun küll, mul oli täielik rahu Jumalaga. Olin Tema oma.“

„Tähendab, olite Tema laps juba sest saadik,

kui patud andeks saite. Ei või uskuda, et Jumal patusele andeks annab ja teda vastu ei võta oma lapseks seal juures.“

„Seda ma usun ka, ainult see selgus puudus. Ei võinud selleks tunnistada end, mõtlesin, et see on suurustamine, kui keegi end jumalalapseks nimetab. Seal aga ühel koosolekul palvelas, see oli pärast seda, kui juba vennad hakkasid käima linnast, selgus mulle Jumalast, et tohin olla Tema laps ja tohtisin Teda selle eesõiguse ja armu eest tänada.“

Tõesti suur arm, ei — ime koguni, et patune inimene tohib saada jumalalapseks! Ons veel imelikumat asja päikese all!?

Tumehallid pilved on katnud taeva. Loodenenud on juba päike. Metsa all muutub kord korralt hämaramaks. Vaikne kohin läbibistab puude latvu. Nii salapärane on siin metsa all, salapärane kui inimhing kõige oma avaldusiga.

Ja siis hakkab peent uduvihma sadama. Tõmbame üles kraed ja sammume edasi. Jõuame ristteele. Paremat kätt paistab õhtu hämaruses A. mõisa valge härrastemaja pargist.

„Seal on homme koosolek.“

„Jah, peaks Jumal seda õnnistama!“ öhkan.

„Meie tee läheb siit ja siis otse edasi. Pool maad on käidud.“

Vihm lakkab pea. Istume tee äärde kändude otsa jalgu puhkama.

„Muidugi olid mu sõbrad väga kurvad.“ jätkab mu kaaslane. Üks neist kirjutab mulle varsti pärast seda kirja, kus nimetas, et minu surma sõnum mitte nii põrutavalt poleks mõjunud ega kurvastanud, kui teade minu usklikuks saamisest. Kuidas see ta peale oli mõjunud! Teine oli jälle seda kuuldes kogu öö nutnud, nagu ta ise teatas.“

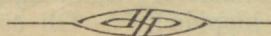
„Oli aga neil siis tõesti kahju!“

„Jah, pean ütleva, me olime tõesti head sõbrad. Räägitakse sagedasti, et maailmas sõprust ei ollagi. See ei ole igakord õige. Usun ja järeldan seda enda elamusist, et tõesti võib olla südamlikku sõprust sealgi.“

„Risti teel aga lahkuvad sõbrad parimadki. Rist teeb lahutust. Endised sõbrad kaovad, kui astume elu teele ja Jeesuse sõhraks omame.“

„Nii see on. Isegi ema, kes enne mind oli manitsenud, kui ma pidudel käisin, ei mõistnud seda ja võttis mind käsile. See oli juba liig — märatsemine. Tuli kannatada. Nüüd on asi palju teistsugusum. Siis oli kõik see võõras. Nüüd aga peame edasi sammuma!“

Tõuseme kändudelt ja jätkame teekäimist õhtu hämaruses. Kõik tundub nii võõrana. Siin pole meie kodumaa. Mõistmata maailmast, unenägilisena sammume siit ilmast läbi pilke ja tagakiusu ööst päris kodumaale, kandes hinges aga aaret — teadmist: päästetud ja osaline igavesest elust.

Reis Saaremaale.

P. Sinf.

2.

Teel püüame waadelda tähelepanuwäärsemaid kohti. Käime vaatamas Jaani ja Karja kirikuid. Mõlemad katoliku aegsed ehitused. Westame juttu õp. Treu'ga Karjas. Südamlik mees, kes meile heameelega seletab tööst oma ringkonnas. Sealse kiriku kantsli kohal tahwel, millel lugeda, et see ja see õpetaja kantslis Meie Jsa palwet lugedes on surnud. On auline surra paludes!

Wahepeal saame wihma, mille tõttu teed muutuvad porisemaks ja libedaks, raskendades seega sõitu. Waljala kiriku juurde wälja jõudes tundub juba wäsimust. Mõni minut puhkust ja jälle edasi

Reekülla.

Wäsinuna saabume Jaagu peresse. Seljataga 50 klm. sõitu. Peremees, pime wend, on korwide punumiseega ametis, kui astume sisse. Üllatatud meie ootamatust saabumisest. Tunneb juba nime poolest, sest on lugenud Noorte Elu. Kohe nõus koosolekut korraldama. Kui naiswägi põllult tagasi jõuab, lähed teade külla ja paari tunni pärast seisame wõrdlemisi rohkearwulise rahwa ees kuulutamas Jumala sõna. See on huwi ja nälg, mis ajab tööpäewa õhtul nii palju inimesi kokku. Siin on olnud mõni aasta tagasi waldaw ärkamine metodistide läbi, kus pea terve külla on wirgunud patu unest uuele elule. Nii on siis selle mõju tunda praegu weel.

Kerge on sõna kuulutada, sest südamed on wastuwõtjad. Rõõmustawad terwituste üle, mida meie oleme kaasa toonud. Walmis teised korraldama koosolekut järgmisel hommikulgi; meie aga keeldume, sest tahame edasi rutata, ja neil ka lõikuse töö pooleli.

Järgmisel hommikul jälle ratastele ja edasi. Liikmetes weelgi eelmise päewa pika harjumata sõidu wäsimust. Paar kilomeetrit Reeküllast on

Kaali järw,

mida vaatame. Suwitaw omapärane looduse haruldus. Reel Kaali mõisa õuet, ümargune trehteri kujuline, kõrgete kallastega ja ümbritsetud puudest, pakub ta suurepäralist pilti. Kallastel pae kihid ülespoole tõstatatud, mis tõendab, et järw kas meteoori wõi wulkaanilise jõu sünnitus. Wäärt igal ühel waadelda, kes reisirib Saaremaal.

Püha kirikut käime vaatamas, kuna ta meie tee ääres, ja siis jõuame Iõunapaiku

Sandla mõisa.

See on Gesti Seemnewilja Ühijuse päralt ja jagamata. Nub mere läheduses. Walitsejaks siin üks meie C. E. Iasist wend J. Siff, kes poollagunenud majapidamise seadnud eeskujulikku korda. Seepärast käib seda vaatamas wõõraid igast kandist: ministreid, professoreid ja lihtinimesi kui ka wälismaalasi, kes oma nimed märkinud wõõraste raamatusse. Sinna meiegi wend Pitkjaaniga oma nimed kui jumalariigi saadikud sisse kirjutasime. Sitame suurimat ja jäädawat riiki — pole siis häbi oma nime nende meeeste järele kirjutada.

Mõnetunnilise ootamise järele saame kokku töö juhutamisel tagasihjõudnud wennaga, kes on üllatatud meid eest leides. Saame siis nende ühisolu tundide kestel mõndagi rääkida ning wend näitab ja annab seletust meie sellest suurest majapidamisest.

Õhtuks korraldame 2 klm. eemal olewasse metodisti palwelasse koosoleku. Enne aga käisime mõisa saunas reisu tolmust puhastamas. On ju ka laupäewa õhtu. Et asi kõigekiulgne oleks, wõtsime enne seda weel ette külpeuse meres. Tagasi tulles mõisa poole kohtame ühe wärawa juures eidekest, kes heatahtlikult walmis meile awama wärawat. Seal juures küsib:

„Kas teie olete need, kes pidid „lugu tegema“ täna õhtu?“

Ei mõista, mida sellega tahab küsida ja seepärast seletab wanatene — „no palwetundi ikka seal külas.“

Müüd mõistame, et wanatene räägib koosolekust ehk lugemisest, ja finnitame, et need mehed just olemegi.

„Ja — ja „aru“ lätski ju külla,“ westleb eit edasi.

Taas uus mõistatus. Peame jälle pikemalt rääkima, enne kui selgub, et too wiimane tähendab teadet. Müüdsest peale aga olime juba raafike targemad saarlaste keele suhtes ja püüdisimegi seda saarlaste rõõmuks tarwitada. Ei me siis enam küsinud: „kas teie külas koosolekuid peetate?“ waid: „kas siin külas ka lugu tehate?“ Ja kui olime kusagile külla jõudnud, kus oli kawatsus „lugu teha“, palusime, et „aru“ külla lähets. Ja warsti olidki niimoodi meie asjad selged.

Mõndagi omapärast on saarlaste keeles.

Koosolek Laide palwelas

oli samuti see ja südamlik kui Reekülas. Issand andis armu tunnistada sõna inimeste kohalt, mida inimesed, hoolimata nädalisest tööwaewast, suutsid jälgida huwiga. Aitas kaasa noorte keelpilli koor. Rahwast aga rohkesti, kellega tunneme kohe sifemist kokkujulamisest. Ja siis kui weel oma terwituste koti awame, särawad nende filmad pühhas lapselikus rõõmus meelepidamise eest ja rõõmustawad, et saawad näha ainult nime pidi kuulnud wendi müüd pale poolest.

Dõ weetnud Sandla mõisa wõõrastetoas sõidame järgmisel päewal edasi

Kurejaare.

Wend Siff saadab kaasa oma südamlikud terwitused, mida siin edasi anname. Pressime oma truudele eluta ratsudele peale ja tunni aja pärast paistab mäenõlvakult Kurejaare linn. Weel weidi sõitu wastu tuult, mis wäsitaw raske nagu usueluski käimine ja elamine wastu inimeste arwamisest, ja siis olemegi Metodisti palwela juures, kuid sõidust tolmused kui mõldrid. Meid tuleb terwitama w. Prii, kes asetab w. Britaski selle äraolekul. Urmas wend. Weidi korraldanud wõime astuda esimest korda siin paigas tunnistama oma Issandast ja kuulutama aulist ewangeliumi. On hea rääkida, sest Issand on ligi, ja see jõendab endagi südame. (Järgneb.)

Muljeid 5. rajariikide C. E. noorte konverentsilt.

Nii mõne reaga siis üldpilt Meemeli ja sellest paigast, kus nüüd pidime konverentsi võõraina kodu leidma. Teisist töõrrollidest on siin baptistid ja päästearmee väljapaistvamad. Baptistidel on oma kirik ja juur kogudus, kuid kahjuks silemine elu kaunis lõtkamas. Ümal ajal on keegi jutlustaja suure õnnistusega töötanud, kuid nüüdsed jutlustajad ei saa kaua neitida koguduse poolehoidu, vaid sunnitakse mõne aja pärast lahuma, kui kogudus taht tühinevad ja viimast haarab tühimus õige pea. Päästearmee ei ole nähtavasti kuigi suurejooneline, kuid töötab siiski. Hiljem õnnestus mul täita waatamast nende koosolekuruumi enne koosoleku algust.

Peale nende on ka irwingiaanidel oma kirik, samuti ka katoliiklastel. Kõige tihedamas läbikäimises üffonnad üksteisega wiist pole, nagu näis.

Ülime oma kimpude ja kimpudega saabunud, kaeti meil kohwilaud ja saime wäsitawa reisi järel kehakinnitust. Et kortermeister polnud saabunud, ei saanud meid kohe korterisse paigutada ja nii satme oma reisuwäsimust esimeseks wälja puhata üle tänawa asuwa ja osadusele kuulawa maja õues murul, kus aparaatimehed meid muidugi pildestajid.

Pärast lõunat saabub kortermeister ja nii saame teada korterisse määramist. Ühtlasi antakse kätte konverentsi kawa ühes rinnamärgiga ja sjoögifaart. Kawas ülewaade C. E. tööst igas rajariigis ja mõningad läbilõiked C. E. põhimõttist ja meetodist. Rinnamärk ilusam kui kunagi enne, kujutab kullast C. E. punasel emailpõhjal, ülal Meemeli wapp. Kõik see kokku aumult 15 litat, s. o. alla 6 krooni.

Meid w. Koljoga paigutatakse ühte armjasse perekonda, kus wanaija armas ukli. Saame lahke wastuwõtu osaliseks kõige nende päewade kestel; on meil tarvitada omaette nägus tuba. Wanaija peab palju meistpidid ehkki õue pole kuigi suur. Selle tõttu ei puudu ka meie lauast hommikul maitsew mesi.

Pärast lõunat on

rajariikide komitee koosolek,

mida juhatab w. G. Rabe, sest õp. Lasjahn pole saanud Poola-Leedu kirewa wahelorra pärast sisesõidu luba. Ta kiri ettepanekutega ja terwitustega loetakse ette. Mälestatakse ka lahunud komiteeliiget w. Laari palwe. Osa wõtab istungist ka Saksa liidu juhataja õp. Schürmann. Kaalutakse järgmise konverentsi kohta ja aega. Leitakse, et liig wäsitawaks muutuks edaspidi pidada neid iga aasta, seepärast tulewikus neid pidada üle aasta. Järgmine oleks kas Poolas wõi Lätis. Komitee tuleb aga kokku tulewal aastal Berliinis üleilmlikul C. E. konverentsil, millest lähemalt informeerib õp. Schürmann. Nii siis on seordor üleilmlik konverents meile palju lähemal ja kes soowib sõita osa wõtma, hakata aeglasti sellele mõtlema ja raha koguma.

Wene misjoni mõttes on kõige rohkem tehtud Gestic, ja seepärast otustati, kui awaneb võimalus selleks abi saada, jeda määrata eeskätt Gesticile.

Õhtul kell 8 (meie aja järele kl. 9) algab

konverentsi terwituskooosolek

sealssamas ruumides. Kantlitauguel seinal on konverentsi teem „Gotteehrende Jugend“ „Zumalat austaw noorsugu“ suurte tähtedega, sein üe ilustatud erimaade ja ühingute C. E. lippudega, kooride küljes aga rahwustikud lipud. Rahwast rohkesti. Kooosoleku awab konverentsi juhataja G. Rabe Riiaist. Pärast palwet algawad terwitused.

Esimesena terwitab ewang. luth. kiriku esindaja ja pea Mee-

melis kindralsuperintendent Gregor. Suure kashuga wana kirikuwürst wäljendab oma alliansimeelsust ja toonitab, et see talle ja ta kogudusele rõõnu walmitab lubada tarwitada St. Johannee kirikut pühapäewaks.

Selle järele ütleb oma terwituse Kaunase ülikooli teol. prof. dr. Raigalas leedu keeli, mis kahjuks jäi tõlkimata saksa keele, kuna konverentsi keeleks saksa keel. Hiljem tuleb ka Meemeli linnawalitsuse poolt kirjallik terwitus ja õnnesoow.

Ün wend Põds Leedu esindajana õelnuud tere tulemast ja õnnistussõowid wõõraile, kes saabunud osa wõtma nende linna, on järg teiste rajariikide esindajail. Soome esimesena w. J. Mikkoneni läbi, kelle kõne edasiandmiseks on waja kaks tõlki, misjuguiseina toimisid nende ridade kirjutaja ja w. Koljo. Mainib neist õnnistust, misjuguised toonud kaasa wiimane konverents Helsingis ja millised õlnuud ülemaalise tähtsusega.

Gesti terwitused ütleb w. P. Sint, soowides, et Zumala tuli wõiks süüdata meid siin põlema kui muiste Karmelil ja Keli-pühil Jerusalemmas. Soome terwituse järele laulab Attila ilusa soolo ja Gesti terwitusega ühenduses laulawad meie inimesed Attila kaasabil „Kas olen ristiwõitleja?“ kwartetis.

Lätist esindab terwitusega w. Freimann Mitamist ja läti-koor, kandes ette kõlawa laulu.

Danzig on saatnud terwitama oma wanema ühingu wanema liikme senati kirjutaja, kes ühtlasi õp. Lasjahn terwitused Poola liidult edasi annab. Veel terwitab jutlustaja Weier Königsbergist Kanti kodulinna Jda-Preisi liidu poolt ja siis antakse lõppõna dir. Schürmannile, kes toonitab, et Saksumaa ifka on walmitõ aitamata rajariike waimlikelt, majanduslikult on nad aga praegu ije raste sõjawõlgade koorma all ega saa sellepoolest oma kätt sirutada.

Kooosolekut ilustasid soolod, koorilaulud, deklaratsioon jne.

Õli lõppenud esimene päew Meemelis. Millised on järgmised ja kogu konverents? Magusana maittes uni pärast reistude, kus saanud olla kaks õõd rongil. Maittes niuwõrt, et meie w. Koljoga ära jääme hommikutest pühitõustumist kl. 8, mida juhatab w. Weier. Olewat õlnuud waga õnnistatud.

Sajab wihma. Ruttame

pidulikule jumalateenistusele Johannese kirikus.

See on suur tore kirik, awaram kui meie Dlewise, kolmelt poolt kooridega, mahutab endasse tuhandeid inimesi ja hoolimata sellest hea kõlaga. Zjeerakid siin altar, sest puudub wõre, mida todumaal harjunud nägema — kõrgem altari paik kaetud punase kalewiga. Altari pilt

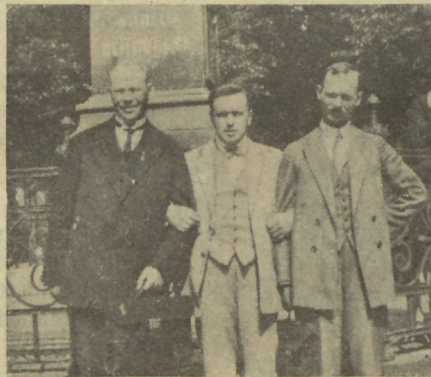
kujutab Kristust Keetsemanis, keda toetab ahastushetkel ingel. Zlus maal. Altari kummagil pool suured kujud: ühel pool Mooses kiwist kälulaudadega Siinai wapusatawast meeleolus, teine pool Kristus uue seaduse looja kões ilmatõra, mida tulnud lunastama. Monumendid jätawad mõjuwa mulje waatlejaisse.

Altariteenistuse peab kindralsuperintendent Gregor, kuna jutluse õp. Schürmann, kes kõneleb wõitjail, kes päriwad kõi — uue taewa ja maa. Kõne äratav ja mõjuw. Wahelpeal laulab koor ja kogudus. Lõpul annab õp. Gregor teada järgmised kooosolekud, mis ka samal päewal kirjutas; soowitab kõigile elawalt osa wõtta ja teatab, et pool torjandusest siin saab C. E. tõõle. Zlus wastutulek kiriku poolt.

C. E. lipud, millised toodud hommikul kirikusse altari ümber, kantakse wälja — jätame Gesti C. E. lipu ja nii maršime ühes teistega rongi kätõus läbi linna lauluga Sintie risti saali, kuhu forraldatud konverentsi tootõustus. Lõunajõõd saksa moodi lihtne, samuti ka õõhtuõõgid. (Zjargneb.)

G. Rabe — konverentsi juht.

Soome esindaja J. Mikkonen oma kase tõlgiga. Wajakul W. Koljo, paremal P. Sint.

Ka seda peab siin arvesse võtma, et mõninga abinõu eest, mida ajuti tarvitusele võeti ta majas, ei ole tema wastutan, vaid ta mõnesugused kaastöölised, nimelt naiskaastöölised. Oma pikkade välismaa reitude puhul pidi ta jäitma maja juhatuse nende hooleks. Üldse on aga Stockmayer jäänud elu otsani oma põhimõtete juurde, milledele ta ennemalt oli seadnud selle maja juhatuse puutuwate ülesannete täitmise. Tal oli, nagu öeldud, igal viisil tegemist sellega, et wia inimest, kes teda usaldasid, ühendusse Jumalaga.

Arwustuse kohta, mis nimetab mainitud maja „Hauptwili kloostriks“, lubatagu öelda järgmist:

Mida mõeldakse siis päriselt ristikoguduses elawast Jumalast? „Püha, püha, püha on wägede Jehoowa! kõik maailm on täis Tema au!“ Kui pinnapealne ollakse üldse ses suhtes, mida kiri nimetab „jumalakartuseks“. On Tersteegeni sõnad „Digidal on Jumal, wait su süda olgu!“ tõesti paljad sõnakõlksud?

Kuulsin ise kord Stockmayerit kõnelewat Hauptwili kirjasõnu Heebr. 12:29 wapustawast tõest: „Meie Jumal — ütles ta erilise rõhuga: ka meie Jumal, uuejeaduse Jumal — on lõpetaja tuli.“ Wististi jäid, nagu ma tean enese elamusest, inimesed, kes elasid Hauptwiliis waikseis tubades, tõsisesse sifemisesse hätta. Nad õppisid waatlema oma elu üsna teiselt waatenurgalt. Langes walgus selle palgelt, kelle filmad on nagu tuleleegid, warjatud ja unustatud asjule. Põles jumalafõna, mida nad kuulsid igapäew kaks korda peetawail palwetundidel põlewa tulukefena nende sildametunnistusel. Üld nad aga õiglasid, kiitsid nad Jumalat palawa tänutundega, et Ta oli wiinud nad läbi sellise enese üle kohtumõistmise piina palju puhtamasse õhkkonda, ligemale igawese waikuse hingehüle. Kes ei taha elada läbi selliseid kriise oma sifelus, ei jõua ialgi wälja usuelust, milles puudub tõsine rõõm ja kinnitus Jumalast. Kui kõik libedasti läheb, siis jäädakse õnnistegijast kaugele. Elu on asetatud Kristuses leiduwate õnnistusharude külge, saadakse juhtumisti midagi ülalpe maailma mõjust, aga see ei küüni ufuteeni ega usus elamiseks. Paremail tundidel tuntakse sifemist wastupanu sellele kõlbmatule olemasolule ja terwele wäinud usuelule, aga seegi pärast ei tulda päris põhjalikule meeles ja elumuutumisele.

Stockmayer nättas oma külalisile kirjasõna Heeb. 4:12 tõsduft: „Seft jumalafõna on elaw ja wägew ja terawam kui ükski kaheterane mõök, ja tungib läbi, seni kui ta lõhub hinge ja waimu, ka liikmete sooned ja üdi, ja on mõtete ja südame nõude aramõistja.“ Sealjuures oli tal ta õrna tundmise tõttu fägaw arusaamine sellest, mida nad ta majas läbielasid sifemise kohtu- ja arenguhäda suhtes. Ta ei tunginud neile peale oma hingehooldusega, waid ootas, kuni nad tulid ta juurde. Kui ta, mida ta sageli tegi, ise tõi sifetulunud postifaadetisid külaliste tuppa, küftis ta sildantwõitwa lahkusoga: „Kuidas Teie kästi käib?“ Nägi ta siis oma küftimise läbi tekitatud pifaraid, wõi kedagi oma sifemist häda

Otto Stockmayer.

Jeefuse Kristuse tunnistaja ja järelkäija.

Alfred Nothi järele Joh. Savow.

wäljenduwat ühe sõna läbi, küftis ta: „Kas see ei oleks õigeim, et palume selfts?“ Ja siis awanes ta preesterlik kaastundlik süda ja ojake sooja armastust nõrifes püudseisse hingedesse. Hommiku- ja õhtupalwetundidel mõttis ta ikka jälle wõimaluse, et seletada oma prohmetlikul wiisil hingedele nende lossis wiibimise otstarwet.

Kord ütles ta: „Mispärast tuletatakse teile ikka meelde wastutawust, muidu on meil kõigil selle kuju suhtes, mis astub wastu meile nii selgesti Jesaja 53 peatükis, mis on Jumala Talle tsentraalkuju? Waimu mõjul peab teie juures sündima, et teie nagu Mooses teelt kõrwale käänate ja kord tegewusse astute uue nägemusega, mida Jumal lasknud teid näha. Ma olen teile täna meele tuletanud kirjakohta Hiob 33:20—30 ja juhtinud teie tähelepanu sellele sõnale, mis kõneleb nii tõsifelt Jumala haaramisest inimelu käigust. Mispärast olen ma seda teinud? Et hoiatada teid kergemeelse ümberkäimise eest jumalafõnaga. Me oleme kuulnud Talle tsentraalaulikkusest, tapetud Talle, Juudasõost lõukoera aulikkusest. Seifukoha läbi, mille nad wõtawad selle suuruse ja aulikkuse suhtes, näitawad nad üles, kas neil on igawiku sifu, kas nad on wõimelised ja tahtlikud igawiku sifu wastu wõtma endasse. Kes kaks wõi kolm korda wõiks kuulda kõnelewat pühast Jumalast, ilma et ta wabaneks oma loomuolemusest, kõrgemeelsest, kangusest, tundelikkusest, omakasjupüüdmisselt ja muust lhaolemusest, see astub tähtsa sammumuustumise alal. Jumal ei tungi peale kellelegi inimesele pühadusega, Ta ei anna igapäew waateid Talle aulikkusele. Ja kuigi peetaks igapäew farnaseid palwetunde ja jutlust, ei oleks sellest suurt tulu.

„Waata, seda kõik teeb Jumal kaks wõi kolm korda inimesega, et teda wälja aidata laiskusest, unest, mõtlematusest“ (Hiob. 33:20—30), et aratada inimlast ja walgustada teda elawate walgusega. Selleks annab ta paigad maailmas, kus on wõimalust orienteeruda, oma hinge eest hoolitsimist harjutada — selles mõttes on waja sifweneda jumalafõnasse, aega anda asjule sifgawasti sildamessse waju tuda, et oleks seega nii kinni wõetud taewalikest nägemusist, et wõib tagasi minna harilikesse oludesse, ilma et kellelgi jälle kaduma lähöks waade asjade tõelikkusele, ja et muu kõik peab alistuma neile suurtele ja pühadele waatepunktidele ja waateile, mida Jumal on ilmutanud üksilduse- ja waikusaegadel, nagu näit. üksildusajal sifu lossis, kus waikselft seifab igapäewase elu rataswark. See kõik peab muudetama waraks ja werekse, muidu läheme allapoole, saame kõlbliselt langenud inimesiks.

Ei wõi tulla lasta pühadust oma filmaringile, kui heaks ei arwata, kombelfselft waefeks jääda ja nõrgemaks saada. Nagu tänapäew leidub kehaltises suhtes palju inimesi nõrga, weremaese kehahitusega, nii leidub neid ka waimlises suhtes, ja tagajärg on, et nad sugugi ei wõi kannatada kõwa rooga. Seepärast on mulle too sõna nii elawaks saanud, mida apostel Paulus ütles omal ajal Agripale: „Ma ei olnud sõnakuulmatu (uskmatu) taewase nägemuse wastu, oh kuningas Agripas.“ (Järgneb.)

Koosoleku laulud.

1.

Tule, oh Püha Waim täna Armuga aitama meid,
Õnnistud kastega anna Sõnale sigidust nüüd.

Koor: Oh kuule meid Jeesus, Kes Sa
me igatsust näed! Läkita meile nüüd taewast
Wägewad elu mee jõed.

Täitku su jumalik täius Rõõkide südamed nüüd,
Sest et Sa tahad, oh Jeesus, Õndsaks siin teha ju
meid.

Õnnistus joosku kui jõgi, Rõnda kui töötud on,
Woolaku hinges ta wägi, Ditsegu taewalik õnn.

Jahuta nõrkejat hinge, Wõitluse kuumuse kae.
Taewased annid meil kingi Jumala templiks meid tee.

Ev. I. 54.

2.

Tule nüüd meile Jshanda Waim, :: Arata tööle
Rõik, mis on tuim! ::

Jumala tuli Jsmuta end, :: Ole kui õli, Wõid-
mise and! ::

Jeesus, oh kuule Heldesti meid, :: Südameid
julle Selgita nüüd! ::

Püha Waim ise Puhtaks meid tee :: Hingede sisse
elama jää! ::

L. 198.

3.

Me elu on kui suine päew, Kus walguft, warju
küll, Weil kaob kõige pikem päew Ka tuule kiirusel.

Koor: Oh kui wäga nobedast Armuaeg
kaob käest; See, mis õitseb hommikul, Märts-
sib enne õhtut weel.

See elu, ehk küll üürife, Dn kallid külwiaeg, Ta
igawese ajale Dn ainus armuaeg.

Sest alga peale aegjasti Ja tööta wahwasti,
Pea tuleb õõ, kus ükski ei Wõi teha midagi.

Õnn sel, kes oma elua'al Dn külwand rohkesti,
Surm muutub õnnistuseks tal Ja päewaks surma õõ.

Ev. I. 98.

4.

Jeesus kord seisid seal kohtu ees, Sõbrad kõik
eemal ja hirmu sees, Pilatus küsib weel kartuses;
Mis ma teen Jeesusega?

Koor: Mis sa teed Jeesusega? Seda
pead teadma sa! Eks sa ei karda, kui küsid:
Mis ta teeb minuga?

Jeesus on täna weel kohtu ees, Dn ta suft põlg-
tud ehk austud mees? Ütle, mis räägib su süda sees?
Mis sa teed Jeesusega?

Kas sa teed nii kui Pilatus ka? Dn sul nii raske
nüüd wastata? Praegu, siinsamas, pead walimal
Mis sa teed Jeesusega?

Jeesus, ma annan kõik Sinule, Rõõmuga astun
su järele, Tahan find teenida alati! Seda teen Jee-
susega.

L. 95.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutav toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinna, Villardi t. nr. 7—1.

3200

HELSINGI RIIDEKAUPLUS

omanik M. KABAL

Siidi, villase, linase ja pesuriide kaubad.
Mööbliriided, põrandariided, vaibad, akna-
kardinad j. n. e.

Hinnad õiglased ja odavad.

Endine konservatooriumi professor annab

klaveritunde.

Järel küsida V. Kompassi 20—3. Tallinna.

Lesedoff.

Usklik klaveriõpetaja

annab klaveritunde uema meetodi järele,
samuti Saksa keele tunde. Kodus kella 4-6.
Allika 8-5 (väike maja hoovis) Tallinnas.

C. Strömberg.

Gestikeelne kristlik rebitaw seinakalender,

millel iga päewa jaoks erileht mitmekesise lugemismaterjaliga tagaküljel ja mõttetabedega esiküljel, on aastakümnete kestel il-
mudes leidnud järjeft suuremat poolehoidu ja tarwitamist.
Dma erapooletu ja dogmawaba siisu tõttu on ta igasse usklik-
ringkonda teed rasanud ja paljudele perekondadele tulnud heats
majajõbraks.

Et käesolewaaasta kalendri siisu suhtes on mõnelt poolt
märtsuft tehtud, nagu ei oleks see küllalt otstarbekohane, siis
olgu siinkohal selgituseks öeldud, et see sündis paljude sellekohaste
soowiawalduste tõttu, milles soowitati enam üldise siisuga luge-
mist ja seda eriti mitteusklikkude suhtes, kes ka seda kalendrit
kasutawad, et neile enam kutsesijuliselt lugemismaterjali pakkuda.

Järgmise aasta kalendri siisu kokkuseadmisel on kõiki neid
asjaolusid ja märtsuft püütud filmas pidada, ja selle järele on
see ka enam asjataohasemaks tujunenud.

Kalender 1930. a. jaoks on juba walmis, ja seda wõib
wahemal wõi suuremal arwul tellida. Olets wäga soowitaw,
et kogudused, feltid ja ühingud aegjasti teataksid, kuipalju keegi
neid tarwitab, siis oleks wõimalik kalendrit waratult wälja
jaata, ja ei oleks karta, et keegi ilma jääb, nagu seda wiimas-
tel aastatel korduvalt on sündinud, sest usklikringfondade telli-
mistest ülejäänud arw läheb äridesse müügile, ja seega on ka
seletataw nende puudutulek hiljem. Kalendri hind on ainult
50 senti, kuna suuremal arwul saab tuntawa hinnaalanduse.
Tellimistega pöörata C. B. K. Seltji Keskkattu, Tallinna Zis-
raeli 12—4, telefon 308—32.

Reklamõ juhataja J. Weewo.

K.-Ü. „Külvaja“ trükk, Keilas.

Hind 15 senti.